Fatmir S. BAČI

DIJAMANTI PUTOVANJA

Toliko je putovanja ostalo iza mojih leđa,
Toliko je puteva ispod mojih koraka kliznulo,
Toliko strmnih krivina sam prošao,
Da ih više i ne pamtim po redosljiedu,
A sve sam ih ispratio na vrh prstiju,
Sa stravičnim uzdahom,
Sa jezivom strepnjom,
A možda su i one mene isto ispratile.

Na toliko sam raskrsnica stao,
Te ispred njih sam koplja lomio,
Kako bi na onoj nevidljivoj tankoj niti,
Prepoznao umjereni stav,
I kako bi ga sa strogom odlukom spojio.

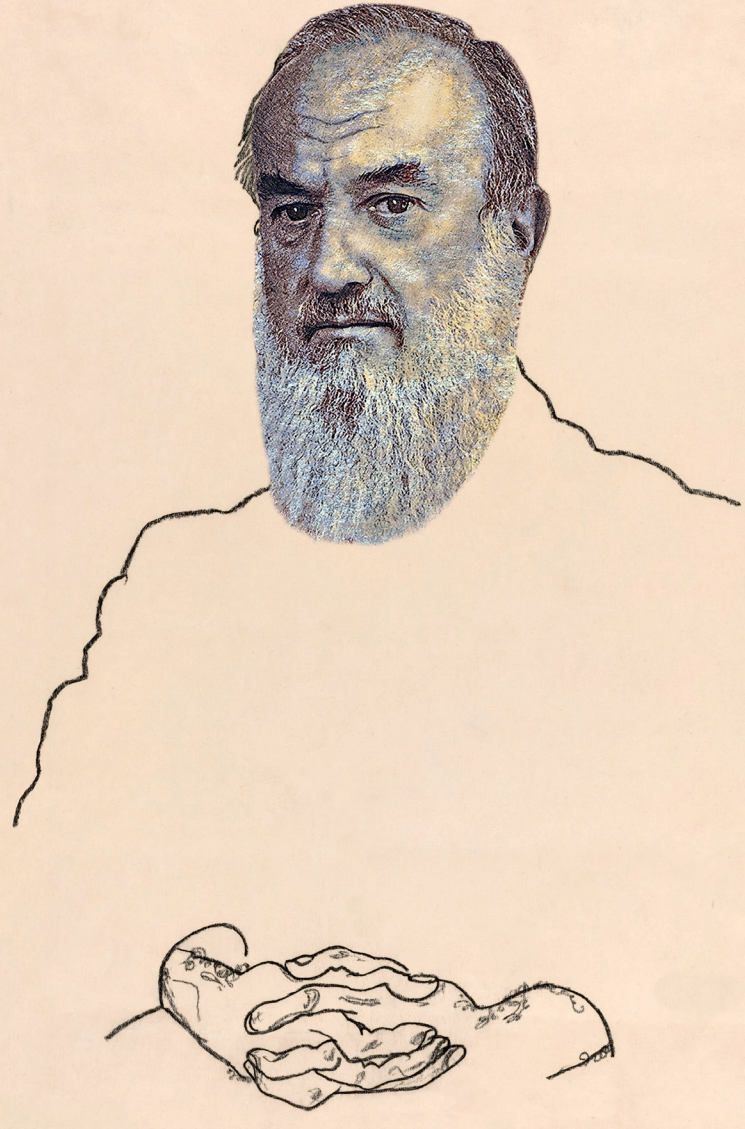
Toliko je utkanog u mome sjećanju,
Da u ono što je nekad bilo,
Prosto ne smijem pogledati,
Dok prema onom što bi htio zaboraviti,
Hrabrost me izdaje tako da ne smijem,
Ni zatvorenih očiju glavu okrenuti.

Jeste davno i kao da nije,
Ali ipak još uvjek jeste,
Tu,
Na samoj ivici moga "Ja",
Što me uznemirava i tješi,
Slično priči o istinitoj oluji,
Ispričanoj pokraj razbuktale vatre,
Koja toplinom sija,
Raskošno svjetluca i igra se,
Sa dijamantom što držim u sebi,
U mislima,
U nadi,
U ruci,
Ali sa kojim ne mogu promijeniti,
Otkupiti,
Ili popraviti ono što je već prošlo.

Dijamant,
Jeste,
Ono što je davno u doživljaju prošlo,
Jeste dijamant,
Ali ne mogu njime,
Ni sitnu prošlu želju da dotaknem,
Jer dijamant se vremenom stekne,
A vrijeme dijamantom - ne,
Jer Vrijeme nema granicu prošlosti,

A ja strijepim i strahujem,
Na svaki korak današnjice,
I molim Gospodara svijetova,
Za svako moje sutra.

Moji blatnjavi koraci mi pokazuju,
Da imam velike-velike dugove,
Prema Onom koji nikad ne zaspe,
A mene je nadom i snovima opskrbio.

ČOVJEČE

Ako ti je stvarno stalo da saznaš,
Gdje si među ljudima,
Zaroni u dubinama samoga sebe,
Osvjetli u svojim grudima,
One skrivene tamnice,
Koje su ti u stalnoj smetnji,
Da bi imao sebe sebi.

U samoći šaputaj pravedne riječi,
I u tišini pravedno presudi,
Za sve što si saznao,
A nisi prije znao,
Za sve čega si se naglo sjetio,
A bilo je u zaboravu
Za sve što je hrabrost izbjegavala
A sada već znaš i smiješ.

* * *

Ako ti je stvarno stalo da saznaš,
Gdje sebe u sebi da otkriješ,
Izroni iz svojih bistrih dubina
I šarene dragulje koje si pronašao,
Iznesi ih na svijetlo dana,
Neka se ljudi sjaja nagledaju,
Istinitim zracima duše da napoje,
I tiho se sakrij u neprimjetnost.

Budi jedan od njih uz njih,
Šaputaj pravedne riječi,
I u tišini pravedno presudi,
Za sve što si saznao,
A nisi prije znao,
Za sve čega si se naglo sjetio,
A bilo je u zaboravu
Za sve što je hrabrost izbjegavala
A sada već znaš i smiješ.

* * *

Ako ti je stvarno stalo da saznaš,
Šta ljudi znaju i kako oni misle,
Moraš u uho da se pretvoriš,
I da budeš strog sa blagim riječima,
Što su ti po volji,
I u njima da uliješ hrabrost,
I da budeš blag sa strogim mislima,
Što po ranama diraju

Ali ipak
Njihovu zrelu ili zelenu hrabrost,
Nemoj ni snovima raniti,
Inače ćeš greškom zavoljeti,
Sve one koji te ljutito mrze,
A ljutito ćeš mrziti,
Sve one koji iskreno vole.

ŠIROKO PROLJEĆE

Nijednog čovjeka nikad ne muči istina,
Nego ono što ga stvarno muči,
Jeste gomila lažnih riječi pored istine.

Dok onaj mali čovjek,
Svako svoje opravdanje,
Izgrađuje na ono što nije bilo,
Sa uvehlim riječima onoga što nije,
Glumi da su mudrosti iz njegove mašte.

A proljeće se raspucalo u raskoši,
Sa svim bojama života.

* * *

Nijedan čovjek nije na stegi zbog iskrenosti,
Nego kada mu je iskrenost na stegi,
I kada je i sa nitima grijeha utkana.

Dok onaj mali čovjek,
Koracima pipa na slijedeći trag,
A od napetih žica života,
U skrivenim dubinama sebe,
Odjekuju loše naštimani zvuci.

A proljeće u slasti lagano se njiše,
Na raspjevani cvrkut bulbula.

* * *

Nije slijepilo zbog gledanja u jako svijetlo,
Nego kada gusta tmina u grudima,
Ne pristaje u sebi biti osvijetljena.

Dok onaj mali čovjek,
Sakriven iza tamno crnih naočara,
Posmatra u svijet kao da se taji,
Vješto je zatamnio svoj parče dana,
Vaga tuđe poglede a svoje očajno krije.

A proljećni zraci sunca istopili su snijeg,
I prosuli se po gustom zelenilu planina.

* * *

Nije samoća kad se broje i slagaju nedostaci,
Nego kada od svega što mu je dato,
Čovjek nije ništa drugima podario.

Dok onaj mali čovjek,
Priča o izumiranju drevnih sjajnih ideja,
Koje su za ruku poveli velike kraljeve,
A svojom rukom mahnu na vesele vrapce,
Što dolijeću na mrvice njegovog ručka.

A proljećni povjetarac pazi na let pčela,
Koji vrijedno pored cvijeća zuju.

* * *

Nije bol kad od duboke rane potekne suza,
Nego je bol kad od iscrpljene nade,
Ostane samo jedno zrnce soli.

Dok onaj mali čovjek prkosi,
Na odjevenom koraku prefinjene žurbe,
Pokraj jedne lijepe dame koja suzi,
A jedan starac na klupi na ivici parka,
Drži crvenu ružu u ruci i miriše.

A proljeće je proljeće, ne traje dugo,
Tako je široko da u njemu možemo stati svi.

TITANIK...

Izvrstan i veličanstveno projektiran,
Potpuno nemoguć zagrljaju oluja,
Bez obzira na njihov urlik i žudnju,
Do sitnica ukrašen sa šarmom sjaja,
Kako bi po dubokim vodama plovio,
Kako bi jahao iznad velikih talasa,
A desilo se susret iznenađenja,
U razdoblju jedne slatke drijeme,
Lijepo odjeven sa bijelom maglom snova,
Sa gustim žarom noćnih želja,
Sudari se u bijesnom zaletu ljubavi,
Na hladni zagrljaj ledenog ajzberga.

Istina;
Prepuna sa slanim bolovima,
Sa zgužvanim ostacima uspomena,
Opkoljena sa mukama zakašnjelog kajanja,
Neke dobro skrivene kao ledeni ukrasi,
Sa jezivom dobrodošlicom u tmini okeana,
A neki drugi,
Pozlaćen sa sjajem užasa ispod pazuha,
Što im je sudbina dodijelila,
Da do obale otplove kao puko svjedočenje.

* * *

Dok gluma te iste istine;
Odjevena sa odabranom odjećom od bola,
Ali bez ukrasa stvarne boli,
Bez bola što zastarjela odeća čuva u šutnji,
Sa osvijetljenim korakom pod žeđom smotre,
Sa osmjehom trijumfa u očima,
Sa sjajem zlata i slave,
Sa ponosom jednog veličanstvenog ajzberga,
Što neprestano plovi i što se ponavlja,
Po suhim obalama poput svetlosti na tkanini,
Na obalama mora i okeana,
Ili negdje po dubinama kontinenata...

Tako da više nitko ne zna da nam kaže,
Zašto veliki ajzberzi ledenih ljudi,
Blistaju ukrašeni po obasjanim paradama,
Ploveći hladnim korakom na crveni tepih,
Uzvodno sa rijekama nevinih suza,
Što još uvijek teku po svim meridianima,
I još uvijek su tople...

* * *

Moj sin se sada igra sa svojim Titanikom,
Što veličanstveno plovi,
Na toploj vodi u punoj kadi u kupatilu,
Iako će jednom,
Kad napusti i zadnju stanicu jezika boja,
I istinitu žudnju za igračkama,
Svakako će mu biti potrebno,
Da razmisli ne samo široko i daleko,
Već sasvim hladno i duboko,
O drevnim dilemama čovječanstva,
Kakav može biti sjaj,
Sitnih kapljica suza,
Smrznutih u ledenim kristalima...

RAVNOTEŽA

Nemoj više viriti,
Na moje krhke korake,
Britko utkane u otkucajima srca,
Ne viri ni na moje bose noge,
Što žudnjom i strepnjom,
Pipaju po nevidljivoj niti,
Jer možda,
Samo me još jedna dova dijeli,
Od providnog praga za vječnost.

A ja skoro ništa ne znam,
Ili možda nešto malo skroz,
Šta sve ne valja za ponijeti,
I da li ono što nosim sa sobom,
Jeste jednako vrijedno,
Sa onim što moram ostaviti.

Nemoj više viriti,
Na moje krhke korake,
Britko utkane u otkucajima srca,
Jer možda tvoj pogled,
Teži je od pera,
Ili je možda lakši od praznine,
Koja je neizmjerno duboka,
Ispod mojih bosih nogu po žici,
I trepavicom mi istopi ravnotežu,
Na kojoj su moje oči usmjerene,
I čime brojim svaki otkucaj,
Svojih greški po mome vremenu,
Kroz kojeg moram proći,
I ostaviti onaj trag,
Koji će svijetlom da me prati,
Smireno do Milosti.

KOLIKO TOLIKO

Vrlo često osjećam,
Da koliko toliko,
Mogu dobro da shvatim
Sve ove klovnove sadašnjice,
Ne po bojama na njihovom licu
Ne po onoj lijepo nacrtanoj suzi
Tačno ispod oka
Niti zbog smiješnog odjela,
I još smiješnijih cipela,
Nego samo zato,
Što ih je sve više i više,
A preostalo im je samo,
Da međusobno razmjenju osmjehe,
I aplaudiraju jedni drugima.

Isto tako osjećam
Da mogu vrlo lahko prepoznati,
Njihovu istinitu tugu,
Njihovu sakrivenu brigu,
Njihovu očaranu žudnju,
Jer u ovo čudno razdoblje,
Kada su klovnovi potrošili svoje,
Čovjek nema više,
Ni osmijeha za njihovu riječ,
Ni smijeha za njihovo nacrtano lice.

No ipak,
Kada im čovjek priđe,
Iskreno,
Srdačno,
I popriča sa njima,
Sa mehkim i slatkim glasom,
Sa istinitom brigom i žudnjom,
Još u prvim izgovorenim riječima,
Klovnovi se rasplaču,
A istinite suze poteknu,
I naprave jasnu i dugačku liniju,
Po nacrtanoj suzi ispod oka.

PRIČA O KRALJEVIMA

Otkad su kraljevstva pala,
Sve je više oko nas,
Lijepo opeglanih kraljeva,
Koji ispred šoljice sa čajem,
Uozbiljeni pored stola izgovaraju,
Velike riječi za svjetske uši,
Opisuju neke ogromne kraljevine,
U kojima su uspostavili red i mir,
Te dok prolaze među ljudima,
Pričaju da šarene latice lete oko njih,
A svi su u užarenoj potrazi,
Za nespretno izgubljenom krunom,
Gdje veliki dijamanti sijaju,
Dok je ono žuto zlato od velike krune,
Samo zanemarujuća sitnica,
O kojoj nitko i ne skreće pažnju.

I valjda zbog toga što oni koji pričaju,
Uvijek su i najblistaviji kraljevi,
Od svakog sličnog sebi u okolini,
Pa zato i dižu visoke cerebralne valove,
Bez oluje i bez vjetra,
Bez broda i bez kormila,
I dok nervozno sve brže i brže,
Vrte onu malenu kašičicu,
U šolji sa uvoznim čajem,
Zaslađen sa lažnim medom,
Vrlo ozbiljno i ljutito se bune,
Zato što more ima previše soli.

* * *

Da li se sjećate generacijo moja,
I mi smo velika kraljevstva gradili,
Sa velikim poredanim vojskama,
Sa hrabrim vojnicima od shtapića,
I ozbiljne papirne brodove,
Po barama smo puštali,
Velike i pravedne smo zakone usvajali,
Krune od grančica i lišća pravili,
Zbog hitnje i nemara često ih zaboravljali,
Ili ih sa prezirom napustili,
Jer i mi smo se kraljevski dičili,
Ali mnogo mlađi smo bili,
Sva kraljevstva na veče bi propadala,
Da bi ih sutra opet izgradili,
Sve dok ih je jednog dana,
Jedna okrugla lopta srušila skroz,
Te strasno smo pojurili za njom,

I nemilosrdno je udarali po blatu i prašini.

I tako smo nastavili trčati,
Do samih granica kraljevstva lopte,
Svi su je odlučno i jako udarali,
A nitko je branio nije,
I najljepše,
I najblistavije krune ikada,
Svakodnevno su se djelile,
Na visoki glas navijanja djevojčica,
Dok jednog lijepog dana,
Sasvim iznenada,
Jedna plava lijepa princeza,
Sa crnim obrvama i očima,
Iz jednog drugog dalekog grada,
Došla je u našu školu,
I svijuh nas je u nježnosti zanijela.

Ali je prezir princeza izrazila,
I to odlučan,
Za sve viteze koji trče i udaraju po lopti,
Te blatnjave kraljeve je zanemarila,
Kao da kraljevi nisu nikad bili,
Baš tu je i okruglo kraljevstvo palo,
I dok neki su nastavili juriti loptu,
Drugi su ozbiljno stali ispred ogledala,
I popravljali što se popraviti može,
A neki treći su se čitanja prihvatili,
Jer plavi uvojci princezine kose,
Vrlo često su visile iznad neke knjige.

* * *

A ovi kraljevi danas...
Nemaju ni vojsku od štapića,
Ni brodove od papira,
Ni kruglastu loptu da se udara po njoj,
Ni princezu zbog koje kriviš ogledalo,
Ni knjige koje je princeza čitala,
Imaju samo ravnu peglu po sebi,
I one velike riječi za svjetske uši,
Oko šoljice sa uvoznim čajem,
Zaslađen sa lažnim medom,
I dok nervozno sve brže i brže,
Vrte onu malenu kašičicu,
Vrlo ozbiljno i ljutito se bune,
Zato što more ima previše soli.

NEDOSTATAK

Kada osjetiš da sam pretjerano tu,
Pored tvoje bodljikave samoće,
Skroz blizu tvoga nemara,
A ne bih da te uznemirim.

Kada sviježim povjetarcem dodirkujem,
Usred vrela dosade tvoga sjećanja,
U splet najave bistrine,
A slučajno sam se potrefio tu.

Kada po tvojoj tmini prolivam boje,
Nehotično i sasvim nespretno,
I sumrak osvijetlim,
Dok uklapam nijanse svojih nada.

Kada tvoje bedemaste i krhke snove,
Urušavam sa perjastim riječima,
Tihim toplim šaptanjem,
Koje nikad nisam izgovorio.

Kada bi me sakrila od tuđih pogleda,
Sa istom nemilosrdnom žudnjom,
Uprkos ledanoj strepnji,
U kojoj bi me izbrisala iz zatvorenih očiju.

Kada bi me gurnula u prvu strmnu liticu,
Usred crnih i ljutitih oblaka zaborava,
I bodljikavo okrenula leđa,
Sa očajom iscrpljene nade za osvetu.

Tačno tada sam se i lišio svoje krivice,
Jer već sam postao tvoj nedostatak,
Na maloj iskrici sreće,
Dalek i nepopravljiv poput svih daljina.

A moj nedostatak je u smiraj druge ljubomore,
Koja je strana bilo kakvim brojkama,
I svim blistavim varkama,
Kojima ljudi greškom vagaju svoj život.

ARLEKINI

Arlekini koji po ulicama šetaju,
Još uvijek su tu,
Da bi nas pozivali da se smjestimo,
Pod krovom jedne izrđale svijesti,
Lijepo ofarbanim licem,
Sa široko nacrtanim osmjehom,
Sa izrazito zaokruženom tugom,
Sa jednom,
Ili dvije suhe suze ispod oka.

Arlekini su svuda oko nas,
Kao luda inercija,
Što još uvjek vuče robovanje,
Iz sramne daleke prošlosti,
Te nam je nude kao srž sadašnjosti,
A sadašnjost nam guše sa prošlošću,
Kako bi zamaglili,
I zadnju iskricu slobode.

Arlekini imaju i svoju priču bez riječi,
Uporno nas šminkom ubjeđuju,
Kako njihov crtež osmijeha bez radosti,
Zapravo jeste osmijeh,
I to onaj pravi,
Koji moramo i mi ofarbati,
I da su njihove suhe suze bez bola,
Istinite suze,
A time nam prijedlažu,
Da se moramo slično rasplakati.

Arlekini su vlažna rđa ispod maski,
Koji strijepe naspram svakoj iskrenosti,
Jer im istina otkriva,
Da su bijedna budućnost,
Jedne lažne prošlosti,
I da su prljava prošlost u sadašnjici,
A istina ne zna lagati,
Potrese im izrđalu nutrinu,
Te im lažna lica izgužva,
I baci ih daleko u nepovrat.

ALI NE SAMO ZBOG VODE

Djetinstvo me je iznenada gurnulo,
U široke pustinjske prizore,
Prosto me napustilo,
Poslije vrlo kratkog druženja,
Kad sam po vrelom pijesku,
Koračao sasvim sam,
Bez očevih strogih ili blagih riječi,
Bez njegovih tragova ispred,
I bez stiska njegove ruke.

Morao sam se družiti sa oprezom,
Sa svakodnevnim pogledom u sutra,
Sa vrelim tlom ispod koraka,
Sa žarkim zracima iznad glave,
Sa nijemom sijenkom pored sebe,
U društvu žeđi i potrazi za vodom,
Ili sam žurio da stignem što pre,
U doček nekog usamljenog drveta,
Za kratki odmor u hladovini.

U svakom drhtaju opreza,
Otkrio sam poneko zagonetno slovo,
Koje me kasnije pošteno poslužilo,
Na svakoj žudnji za sutrašnjicom,
Naučio sam po jednu blistavu riječ,
Koja me natjerala da tiho razmišljam,
Po vrelom tlu sam užurbano hodao,
I uvijek stigao do neke stare knjige,
Koja me naučila zaroniti duboko u sebi.

Dok žarki zraci iznad glave,
Doveli su me pored raskošne oaze,
Gdje stari ljudi odmaraju i pričaju,
Pitaju i odgovaraju sa laganim riječima,
Ili sa obasjanom tišinom knjige,
Gdje se objašnjava da istinita žeđ,
Samo je površinski vezana sa vodom,
I da pustinja nije posvud pusta.

I onda opet iz početka na putovanju,
Žurio sam da stignem što pre,
U doček nekog usamljenog drveta,
Za kratki odmor u hladovini,
Po onom vrelom pijesku,
Zbog žeđi koja mi je pekla grudi,
U potrazi sasvim nove raskošne oaze,
I zbog vode,
Ali i ne samo zbog vode.

OSMJEH

Kažu mi da više ne pišem ljubavne pjesme,
Da je žar već prigušen i da zastava ne vihori,
I da šetam u samoći kroz neke ulice tijesne,
A ja tajim iskricu, jer oganj ispod pepela gori.

Velikih valova u prsima, ja se više ne bojim,
Zadrhti mi srce i sad, kad tihi snovi bljijesnu,
Još kliznem li u osmjeh, ne znam da odolim,
Neće proljeće i jesen da se rimuju u pjesmu.

Ali koga je tvoj čili osmijeh, u sreći zarobio,
I odveo ga daleko, na obale bolnih uzdisaja,
Drhtaj u srcu, kao dragulj na iskrice se razbio,
Poput tihog zvuka, na krhkoj granici oproštaja.

Sve obale bistrih misli ja korakom dodirujem,
Vjetar po licu slatko puha, dok stihove mi mrsi,
Te vesele oči prate me, i u želji kad samujem,
Na ivicama bora sada žudim, snovi daleki i brzi.

Ravnina je, a talasi su bili, val je pored smiraja,
Jer teško je duž obale snova, čili osmijeh sakriti,
Slatko guši lijepa priča, a boli rana i bez diranja,
Probudit će se valovi, čim ću osmjehe napustiti.

Vesele iskrice što svijetlucaju u tvojim očima,
Kao cvijeće poslije kiše, po livadi zelenkastoj,
Krijem se od njih u javi, isto i u žudnji noćima,
Jer pazim na sebe i tebe, kao na tkanini svilenoj.

Sretna da mi budeš, i da te briga svaka zaobiđe,
I bolje ti je što ne znaš, šta je lijepi osmjeh tvoj,
Meni već jeste jesen, a i zima često blizu priđe,
I eto, lijepo barem pričam, iako sebi nisam svoj.

